

Motion till riksdagen 2013/14: MJ21

**av Matilda Ernkrans m.fl. (S)
med anledning av skr. 2013/14:209**

Riksrevisionens rapport om klimat för pengarna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inriktningen på den utredning som regeringen ska tillsätta om klimatpolitiken efter 2020.

Motivering

När FN:s klimatpanel nu presenterat sin femte rapport kring klimatförändringarna är beskeden klara. Klimatförändringarna drabbar människor här och nu. Om temperaturen fortsätter att stiga i samma takt som nu kommer det att leda till allvarliga konsekvenser för livet på jorden.

Riksrevisionens kritik av regeringens klimatpolitik är genomgripande, djupgående och allvarlig. Den rör vår tids stora ödesfråga.

Trots det är regeringen kortfattad och beskrivande snarare än förklarande i sitt svar. Vi får en känsla att det tunga allvar som ligger bakom Riksrevisionens kritik inte uppfattas av regeringen.

Sedan 2012 har regeringen haft en gedigen utredning på sitt bord, Färdplan 2050¹, där Naturvårdsverket i samarbete med flera andra myndigheter har skissat upp förutsättningarna för Sveriges klimatpolitik till 2050. Vi har väntat länge nu på hur regeringen vill gå vidare.

Riksrevisionen är i sin rapport mycket kritisk till att regeringen inte redovisat en utsläppsplan för tiden fram till 2050. Revisionen pekar hur man i t.ex. Storbritannien är tydlig i sina signaler till industrin och medborgarna, vilket underlättar nödvändiga investeringsbeslut.

¹ Naturvårdsverket. Underlag till en färdplan för ett Sverige utan klimatutsläpp 2050. Rapport 6537.

Fel! Okänt namn på dokumenttypen: FEU-OL-2

Regeringen svarar nu i skrivelsen på kritiken genom att tillsätta en ny utredning med i princip samma uppdrag som Naturvårdsverket och de övriga myndigheterna redan redovisat.

Bakgrunden är en djup oenighet bland de fyra regeringspartierna om klimatpolitiken. De står och stampar utan att komma framåt.

Det är också allvarligt att en minoritetsregering, utan diskussioner med andra partier, tillsätter en enmansutredning om hur Sverige de närmsta 35 åren ska arbeta för att ställa om till ett fossilfritt samhälle.

Vi socialdemokrater har en annan idé om hur Sverige kan styras som handlar om samverkan, framtidsinriktning och långsiktighet. Hur Sverige ska nå klimatmålen måste tas fram i bred samverkan mellan partier och intressen i hela samhället.

Slutmålet är odiskutabelt. Ökningen av växthusgaser i atmosfären måste upphöra.

I dag har vi en situation där regeringen i ett beslut höjer koldioxidskatten, i ett annat sänker den. Där man i ett beslut stimulerar bioenergin, i ett annat slår undan benen för produktion av den.

Investeringar som ger jobb och minskade utsläpp av växthusgaser kommer bara med långsiktiga besked och signaler från politiken.

Vi vill samla Sverige, lägga fast utsläppsnivåerna för olika sektorer, delmål till 2050 i ett klimatpolitiskt ramverk för svenska regeringar – oavsett partifärg.

En aktiv klimatpolitik är en politik för framtidens jobb och därmed för framtidens välfärd. Investeringar i ny effektiv miljö- och klimatvänlig teknik stärker företagens konkurrenskraft, skapar nya företag och innebär ökad potential för handel och exportintäkter. Genom att Sverige går före i omställningen kan våra företagare bli världsledande i att utveckla den teknik och miljöprofil som världen efterfrågar i kampen mot klimatförändringarna.

Så vill vi koppla samman klimatpolitiken och arbetet med att nå lägst arbetslöshet i EU 2020.

Utredningen om klimatpolitiken till 2050

Vi menar att den utredning som regeringen tillsatt och som ska lämna förslag till en strategi för hur regeringens långsiktiga vision att Sverige 2050 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären kan uppnås, bör få kompletterande uppdrag. Dels bör modellen med ett klimatpolitiskt ramverk i enlighet med vad som anförs i denna motion ingå i uppdraget, dels bör utredningsdirektivet utökas till att gälla en parlamentarisk beredning. Utredningen bör också få en tydligare definition av målet till 2050. Regeringen har bortsett från Riksrevisionens kritik av oklarheten i definitionen av visionen.

Vi socialdemokrater är oroad för vad de skiftande och oklara besked som svenskt näringsliv får kring utvecklingen av klimatpolitiken. De senaste åren har stora investeringar gjorts i teknik för t.ex. förnybar energi men regeringen har plötsligt ändrat förutsättningarna, vilket gjort investeringarna olönsamma.

Det här drabbar jobben och konkurrenskraften. Vi menar att en progressiv klimatpolitik och fler jobb kan gå hand i hand.

Vi tror att vägen mot 2050-målet blir svår att nå om inte regeringen utarbetar en sammanhängande och långsiktig plan och ett regelverk för klimatpolitiken att följa. Vi kallar det för ett klimatpolitiskt ramverk. Naturvårdsverkets slutredovisning av färdplanen till 2050 kommer att vara en god grund att bygga prognoser och delmål på.

Vi ser behovet att regeringen utser ett klimatpolitiskt råd som, liksom det finanspolitiska rådet, kan granska och följa hur regeringen uppfyller det klimatpolitiska ramverket.

Vi menar att det är av yttersta vikt att det klimatpolitiska ramverket beslutas i så bred enighet som möjligt för att staka ut vägen till 2050 och att systemet ligger fast över mandatperioderna.

Målet 2050

Riksdagen har antagit en vision och inte något klimatmål, som regeringsföreträdare ofta påstår, till 2050. Visionen är att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp 2050. Både det faktum att detta kallas för en vision och inte ett mål och att regeringen inte definierat begreppet "nettoutsläpp" skapar osäkerhet. Nettoutsläpp kan innebära att den mängd kol som den svenska skogen och marken binder ska dras från de totala utsläppen. År 2011 var det 35 miljoner ton CO² som den svenska skogen tog hand om netto, det framgår av den svenska rapporteringen till FN (Inventory Report). Eftersom de totala utsläppen 1990 var 73 miljoner ton skulle 0 i nettoutsläpp (73 miljoner ton – 35 miljoner ton) motsvara en minskning med 52 procent jämfört med 1990. Om det är så visionen för 2050 ska tolkas innebär den en mycket låg ambitionsnivå för utsläppsminskningar mellan 2020 och 2050.

I Naturvårdsverkets rapport för en plan för att nå 2050-målet² står att riksdagsbeslutet om en vision för 2050 kan tolkas som att utsläppen enligt visionen 2050 är nära 0 i energi- och transportsektorn och att endast utsläpp i jordbrukssektorn samt små utsläpp i industrin kvarstår. Detta är en beskrivning som mer svarar mot det socialdemokratiska förslaget som innebär att målet för 2050 ska vara att utsläppen minskat med minst 90 procent jämfört 1990.³

För att Sverige ska kunna påbörja arbetet med en långsiktig plan som ger rätt signaler för investeringar i koldioxidsnål teknik bör riksdagens i stället för en vision besluta om ett tydligt klimatmål för 2050. Vi anser att klimatmålet för 2050 bör vara att Sverige 2050 ska vara fritt från fossila bränslen och att utsläppen av fossilt koldioxid ska ha minskat med minst 90 procent jämfört med 1990. En del utsläpp från markanvändning i jordbruk, från djuruppföd-

² Naturvårdsverket. Underlag till en färdplan för ett Sverige utan klimatutsläpp 2050. Rapport 6537.

³ Enligt National Inventory Report för 2010 var utsläppen från jordbrukssektorn 7 miljoner ton eller 10 procent jämfört med 1990.

Fel! Okänt namn på dokumenttypen: FEU OLÖST

ning m.m., kommer att vara svåra att få bort. Därför är –90 procent en mycket hög ambition.

Regeringen verkar också tro att det för att nå 2050-målet ska gå att fortsätta köpa insatser i andra länder, vilket är mycket osannolikt. Naturvårdsverket konstaterar i rapporten om möjligheten att 2050 köpa utsläppsminskningar i utvecklingsländer (CDM och JI) att det är rimligt att anta att det inte kommer att finnas länder med lägre utsläpp än målen för 2050 och med det ingen marknad för att sälja minskningar till andra länder. Med andra ord är alla fullt upptagna med att klara sina egna mål.

Det behövs en klimatpolitik i Sverige som är på allvar, utan oklarheter och siffertrixande och som är robust i sitt system. En politik som kan ligga fast ända fram till 2050 oavsett regeringsförändringar.

Stockholm den 15 april 2014

Matilda Ernkrans (S)

Johan Löfstrand (S)

Jan-Olof Larsson (S)

Pyry Niemi (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)

Sara Karlsson (S)

Kristina Nilsson (S)